

Ohrožené děti lépe zachytí síť.

Vytvořit ji pomáhá nový projekt

Terénní služby pro děti jsou významným nástrojem prevence jejich ohrožení. Samotné ale nemohou zachytit všechny, kteří je potřebují. Je nutné, aby spolupracovaly s dalšími aktéry a fungovaly jako záchranná síť. Poptávku po spolupráci všech aktérů potvrzují i krajské výzkumy přímo z terénu. Pokud je v síti díra, páře se, stejně tak, pokud aktéři systému nespolupracují, dítě se stane poutníkem mezi nimi bez kýženého cíle a péče se v neposlední řadě prodražuje.

Právě proto hovoříme o nutnosti koordinace pomoci dětem a rodinám v síti služeb, která tuto oblast zpřehledňuje jak pro klienty, tak pro samotné organizace. Zejména co se týče jejich rolí, kompetencí vůči klientům i sobě navzájem. Vědomí příslušnosti k většímu celku, který pohromadě tvoří účinnější nástroj k řešení problémů, ale také obeznamenost s dalšími aktéry, kteří se z odborných pozic a na základě zkušeností vztahují k problému, a z toho vyplývající možnost obohatit vlastní vhlad do problematiky o perspektivu souvisejících oborů – to jsou jen některé přednosti, které koordinovaná péče přináší.

Podpoře výše zmíněných principů na lokální úrovni se věnuje projekt „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“, který v letech 2016–2019 realizuje Ministerstvo práce a sociálních věcí. Skrze pozice tzv. lokálních síťů, kteří působili na území celkem 124 obcí s rozšířenou působností v rámci 11 ze 14 tuzemských krajů, byly posíleny nejrůznější formy spolupráce aktérů na místní úrovni. Nejčastěji mezi orgány sociálně-právní ochrany dětí (OSPOD), školami, sociálními a navazujícími službami, zástupci policie, lékaři apod.

Jak začít spoluprací

Dobrym příkladem je koordinace společných setkání zástupců OSPOD, základních i mateřských škol a neziskových organizací. Takových setkání v projektu

proběhla celá řada, a to na úrovni regionů i krajů, například v Pardubickém kraji to byl cyklus setkání „Spolu a včas“. Tato setkání byla zaměřena na včasné rozpoznání potřeb dítěte a zpřehlednění podpory, kterou dítěti mohou poskytnout organizace a odborníci dostupní v regionu. Zde je, vedle užšího propojení s neziskovým sektorem, otevírán také prostor pro rozšíření sociální práce přímo ve školách. Ta v ČR není standardem, ale zkušenosti z terénu (a také příklady z praxe, kde již probíhá!) přitom její potřebnost potvrzují.

Jiným příkladem funkčních multidisciplinárních platform jsou setkávání k tématům zdravotní péče o děti. Například v Ostravě proběhla v minulém roce série setkání psychiatrů, psychologů a pediatriků z místní Fakultní nemocnice s pracovníky OSPOD, neziskových organizací, škol a poradenských zařízení. Účelem bylo vyjasnění vzájemných kompetencí, možností a limitů předávání informací. Cílem setkání bylo také nastavení společných postupů při řešení konkrétních situací, jako jsou záškoláctví či nutnost rozvoje rodičovských kompetencí. To vše s důrazem na včasné zachycení problémů dítěte a jeho co nejkvalitnější podporu.

Jak nastavit společné základy

Předpokladem funkčnosti mezioborových platform je nastavení společných cílů v podpoře dítěte. Vzhledem k rezortně odlišným pohledům na situaci dítě-

te se v praxi osvědčil jednotný náhled na dítě prostřednictvím jeho základních potřeb. Potřeby dětí byly v rámci projektu vymezeny následovně:

- potřeba pevných a stabilních vztahů,
- potřeba bezpečí, životní stability,
- potřeba celkové duševní a tělesné pohody, zdraví,
- potřeba učení se, poznávání okolního světa,
- potřeba chování v rámci norem, poznávání hranic, porozumění vlastnímu chování,
- potřeba materiálního zajištění, zajištění základních životních potřeb.

Jak překročit vlastní stín

Celkově lze říci, že práce sítě v terénu prokázala pozitivní vliv mezioborové spolupráce a zvýšení povědomí o rolích ostatních aktérů. Zároveň je možné hledat i přesahy role vlastní, která je často limitována jen zdánlivě. V praxi to konkrétně znamená, že například učitel nemá obavy nabídnout včasnou podporu dítěti, pokud má přehled o nabídce jednotlivých služeb v regionu - mimo školního psychologa tedy zejména sociálně-aktivizační služby pro rodiny s dětmi, nízkoprahová zařízení a kluby, dobrovolnické spolky, peer programy, rodičovská a mateřská centra, poradenská zařízení, apod. Je tak možné využít nástrojů prevence v mnohem širším rozsahu než je nyní běžné, a to bez výrazného navýšování finančních nebo personálních nákladů.

Více o projektu „Systémový rozvoj a podpora nástrojů sociálně-právní ochrany dětí“ včetně příkladů dobré praxe funkčních sítí služeb najdete na webu: www.pravonadetstvi.cz

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

PRÁVO NA DĚTSTVÍ